

BÁO CÁO THAM LUẬN

**Về kinh nghiệm và giải pháp giám sát việc triển khai
thực hiện Chương trình Mục tiêu Quốc gia xây dựng nông
thôn mới giai đoạn 2021 – 2025 trên địa bàn huyện Phú Riềng**

Kính thưa:

- *Chủ tọa Hội nghị.*
- *Thưa các quý vị đại biểu.*

Thực hiện sự phân công của Thường trực HĐND tỉnh, trong khuôn khổ nội dung chương trình Hội nghị, Thường trực HĐND huyện Phú Riềng xin trao đổi nội dung về kinh nghiệm và giải pháp giám sát (chuyên đề) việc triển khai thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021 – 2025 trên địa bàn huyện Phú Riềng.

Kính thưa Hội nghị!

Huyện Phú Riềng là huyện miền núi có diện tích tự nhiên 674,66 km², dân số 93.418 người gồm 10 xã.

Trong những năm qua được sự quan tâm đầu tư, hỗ trợ của Trung ương, của tỉnh, cùng với sự nỗ lực hệ thống chính trị huyện và toàn thể Nhân dân, công tác xây dựng nông thôn mới, nông thôn mới nâng cao đã đạt được những kết quả nổi bật. Đến nay, toàn huyện có 08/10 xã đạt chuẩn nông thôn mới (còn 02 xã Phú Trung và Phước Tân đã hoàn tất hồ sơ, đang chờ tỉnh công nhận), 04/08 xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao. Qua xây dựng nông thôn mới, bộ mặt nông thôn của huyện ngày càng khang trang, phát triển, đời sống vật chất, tinh thần của người dân ngày càng được nâng cao, nông thôn mới cũng là nền tảng, tư liệu quan trọng phục vụ đắc lực cho việc phát triển các ngành công nghiệp, xây dựng, dịch vụ của huyện.

Kính thưa Hội nghị!

Trên cơ sở quy định của Chính phủ, chỉ đạo của UBND tỉnh, Nghị quyết nhiệm kỳ của Ban chấp hành Đảng bộ huyện, đề xuất của UBND huyện, trong giai đoạn 2021-2025, HĐND huyện Phú Riềng đã ban hành nhiều Nghị quyết thông qua Kế hoạch thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới tại các xã trên địa bàn huyện. Trên cơ sở các nhiệm vụ, chỉ tiêu Nghị quyết đề ra, hàng năm, Thường trực HĐND huyện tổ chức giám sát việc thực hiện các chỉ tiêu kinh tế - xã hội tại các đơn vị, địa phương, trong đó lồng ghép giám sát việc thực hiện các Chương trình MTQG.

Bên cạnh đó, Ban Kinh tế - Xã hội HĐND huyện đã triển khai các đợt giám sát chuyên đề việc thực hiện của các cơ quan, đơn vị, UBND các xã, cụ thể:

- **Năm 2021:** Giám sát việc thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới tại xã Long Tân, Long Bình theo Kế hoạch số 138/KH-HĐND ngày 25/8/2021, trong đó tập trung vào các nội dung: Thủ tục đầu tư các công trình xây dựng nông thôn mới; quá trình xây dựng, chất lượng các công trình nông thôn mới.

- **Năm 2022:** Giám sát việc thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới tại xã Long Hà theo Kế hoạch số 16/KH-HĐND ngày 15/5/2022 và Kế hoạch số 101/KH-HĐND ngày 26/10/2022, tập trung vào giám sát việc thực hiện các tiêu chí nông thôn mới, chất lượng các công trình bê tông xi măng.

- **Năm 2023:** Giám sát việc thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới tại xã Phú Trung và Phước Tân, nông thôn mới nâng cao xã Bình Sơn theo Kế hoạch số 164/KH-HĐND ngày 26/9/2023, trong đó tập trung giám sát quá trình xây dựng, chất lượng các công trình, dự án nông thôn mới.

- **Năm 2024:** Giám sát việc thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới tại xã Long Hà, Phước Tân, Long Bình, Long Tân theo Quyết định số 26/QĐ-HĐND ngày 27/5/2024 và Kế hoạch số 07/KH-HĐND ngày 04/3/2024, tập trung giám sát việc thực hiện các tiêu chí, trình tự, thủ tục triển khai dự án, giám sát các công trình vốn đầu tư công.

Qua hoạt động giám sát, nhìn chung các đơn vị, địa phương tuân thực hiện nghiêm túc quy định về trình tự, thủ tục thực hiện các nhiệm vụ, nhất là công tác đề xuất, tham mưu UBND huyện trình HĐND huyện thông qua Nghị quyết để triển khai. Công tác xây dựng nông thôn mới cơ bản đạt chỉ tiêu, tiến độ, nhiệm vụ đề ra; những khó khăn, vướng mắc được Thường trực HĐND, các Ban HĐND đã hướng dẫn hoặc có văn bản kiến nghị với đơn vị chức năng tháo gỡ.

Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được, công tác triển khai thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới vẫn còn tồn tại một số hạn chế, vướng mắc, Thường trực HĐND huyện xin phân tích nguyên nhân và rút ra một số kinh nghiệm đối với một số khó khăn, vướng mắc chính (xin phép không phân tích những khó khăn mang tính vĩ mô không thể đề ra giải pháp trực tiếp, sâu sát), như sau:

Thứ nhất, công tác xây dựng báo cáo, chuẩn bị hồ sơ của một số đơn vị còn chưa sát, chưa đáp ứng đầy đủ thông tin cho mục đích giám sát, chậm gửi báo cáo.

Nguyên nhân: Ngoài những nguyên nhân do hạn chế của đơn vị được giám sát, công tác xây dựng đề cương hướng dẫn đôi khi còn chung chung, thông tin yêu cầu thiếu tập chung, chưa thực sự sát với tình hình thực tế nên đơn vị còn bị động.

Kinh nghiệm: Việc xây dựng đề cương cần tranh thủ nhiều hơn ý kiến của phòng chuyên môn thuộc UBND huyện dựa trên mục tiêu, yêu cầu nội dung giám sát. Thời gian gần đây, chất lượng báo cáo của UBND các xã phục vụ hoạt động

giám sát của Thường trực HĐND huyện Phú Riềng được nâng cao rõ rệt thông qua việc tổ chức họp thành viên đoàn trung dụng ý kiến chuyên môn, liên hệ trực tiếp để nắm bắt tình hình, trên cơ sở đó xây dựng đề cương mang tính trực tiếp, cụ thể, thẳng vào vấn đề; ngoài ra, gửi báo cáo mẫu của UBND huyện trình HĐND, Thường trực, Ban Thường vụ Huyện ủy để các đơn vị tham khảo.

Thứ hai, tiến độ triển khai xây dựng nông thôn mới tại một số địa phương, việc triển khai đường bê tông xi măng còn chậm.

Nguyên nhân:

- Thành viên VPĐPNTM huyện chủ yếu làm việc theo chế độ kiêm nhiệm, đôi lúc còn lơ là, thiếu phối hợp với cơ quan thường trực trong triển khai các nhiệm vụ, tiêu chí được phân công, phụ trách.

- Đối với đường BTXM: Việc đăng ký danh mục của một số xã còn chậm, phải đôn đốc nhiều lần, nội dung đăng ký còn chưa đúng, có nhiều tuyến không có tên trong bản đồ địa chính,... do vậy quá trình thẩm tra phải mất nhiều thời gian, ảnh hưởng đến tiến độ triển khai.

Bên cạnh đó, trong năm do tình trạng mất mùa, sản lượng nông sản giảm sâu nên việc thu nguồn đối ứng còn khó khăn; ngoài ra, một số danh mục tuyến đường BTXM đã được UBND huyện phê duyệt nhưng phải điều chỉnh (hướng tuyến) do vướng mắc trong giải phóng mặt bằng.

Kinh nghiệm:

- Cần điều chỉnh, bổ sung quy chế làm việc của Ban Chỉ đạo NTM huyện, trong đó quy định rõ chức năng, nhiệm vụ của từng Thành viên Ban Chỉ đạo trong phụ trách từng tiêu chí và công tác kiểm tra, giám sát, đôn đốc thành viên Văn phòng điều phối huyện trong thực hiện nhiệm vụ.

- Đối với đường bê tông xi măng: Yêu cầu các chủ đầu tư khẩn trương triển khai các dự án, đảm bảo hoàn thành theo đúng kế hoạch đề ra. Trong đó đề cao vai trò trách nhiệm của Văn phòng điều phối thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới huyện và Chủ tịch UBND các xã. Đối với danh mục các năm sau, yêu cầu Văn phòng điều phối huyện hướng dẫn, phối hợp với các xã xây dựng kế hoạch giai đoạn, từng năm để làm cơ sở thực hiện; như vậy quá trình xây dựng danh mục sẽ tiết kiệm thời gian.

- Việc triển khai vận động người dân đối ứng kinh phí thực hiện cần huy động sự vào cuộc của Mặt trận Tổ quốc và đoàn thể xã, ban thôn, người có uy tín, và nên thực hiện vào thời điểm phù hợp.

Thứ ba, một số chính sách, quy định còn chung chung, chưa cụ thể nên rất khó áp dụng.

Ví dụ: Việc áp dụng thực hiện mô hình xử lý nước thải quy mô hộ gia đình, cấp thôn thuộc nội dung thành phần số 02; phát triển, nhân rộng các mô hình phân loại chất thải tại nguồn phát sinh thuộc nội dung thành phần số 07 của Chương trình Mục tiêu Quốc gia xây dựng NTM đã được Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 263/QĐ-TTg ngày 22/02/2022 còn gặp khó khăn do chưa có thiết kế mẫu, thiết kế điển hình.

Thông tư số 53/2022/TT-BTC ngày 12/8/2022 của Bộ Tài chính về quy định quản lý và sử dụng kinh phí sự nghiệp từ nguồn ngân sách trung ương thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025 (có hiệu lực từ ngày 15/8/2024) có nhiều quy định còn chưa cụ thể, rất khó áp dụng trong xây dựng danh mục, sử dụng nguồn vốn; sau đó, Bộ Tài chính ban hành Thông tư số 55/2023/TT-BTC ngày 15/8/2023 (sau 01 năm thực hiện thông tư 53) thay thế. Do đó, việc triển khai còn bị động, một số danh mục trong thời điểm đang xây dựng theo thông tư 53 phải thay đổi, đặc biệt rất khó khăn đối với các nội dung có sử dụng kinh phí đối ứng của người dân.

Kinh nghiệm:

- Đối với việc áp dụng mô hình, Thường trực HĐND đã kiến nghị đơn vị kịp thời tham mưu UBND huyện báo cáo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn để xem xét, giải quyết.

- Đối với việc thay đổi của quy định quản lý và sử dụng kinh phí sự nghiệp từ nguồn ngân sách trung ương thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới: UBND các xã, Văn phòng Điều phối cần nắm chắc quy định và khả năng áp dụng vào thực tiễn địa phương để có giải pháp áp dụng phù hợp, bên cạnh đó thường xuyên liên hệ, tham vấn ý kiến của cấp trên, học tập kinh nghiệm của các đơn vị, địa phương khác.

Trên đây là báo cáo tham luận trao đổi về kinh nghiệm giám sát việc thực hiện Chương trình MTQG xây dựng NTM giai đoạn 2021 - 2025 trên địa bàn huyện Phú Riềng. Thường trực HĐND huyện Phú Riềng trân trọng cảm ơn Chủ tọa Hội nghị, các đồng chí Lãnh đạo và toàn thể Hội nghị đã lắng nghe.

Xin chúc các đồng chí cùng gia đình sức khỏe, hạnh phúc và thành công.